



**Malí dechaři se
specifickými
potřebami v učení**

“

**V každém dítěti se skrývá
potenciál. Je jen na nás,
abychom ho objevili.**

Nějakou z forem specifických poruch učení, nebo chování trpí podle statistik 4-5% všech dětí.

Některé statistiky říkají, že je to mnohem víc (až 20%), ale velké procento z nich zůstává nedignostikováno.

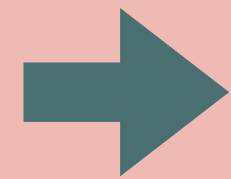
Ze statistických údajů vyplívá, že dětí s poruchami učení neustále přibývá.

Toto samozřejmě nemusí znamenat, že nárůst onemocnění je tak obrovský, spíše to poukazuje na to, že se neustále zlepšuje diagnostika a dostane se k ní mnohem více dětí.

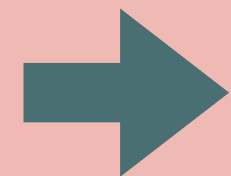
Faktory, které mohou ovlivnit vznik SPU a SPCH

Dodnes není zcela jasné, co přesně způsobuje u dětí specifické poruchy učení a chování.

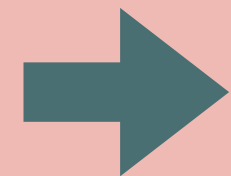
Faktorů může být několik.



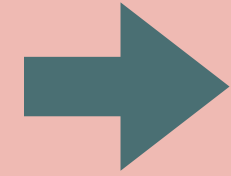
Genetické predispozice



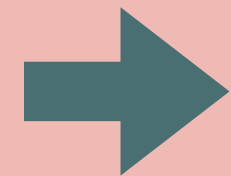
Neurologické faktory



Negativní vlivy během těhotenství- Alkohol,
drogy, kouření

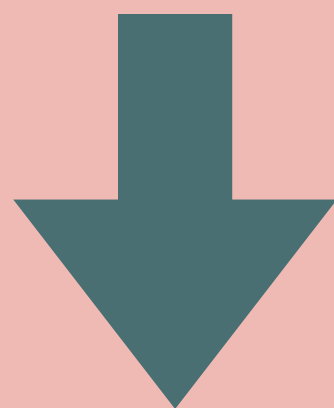


Sociální prostředí, v němž dítě vyrůstá. Nedostatek podnětů v životě dětí, nevhodné podněty (telefony, tablety, televize)

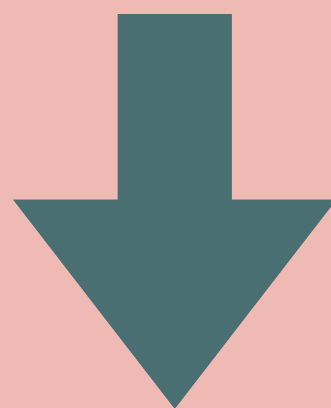


Současný styl života, ne zcela vhodná strava dětí- velké množství aditiv v potravinách , nadměrné množství cukru ve stravě dětí.

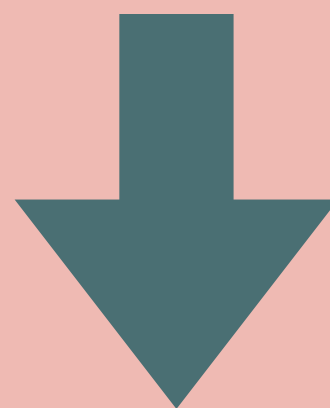
Specifické poruchy učení



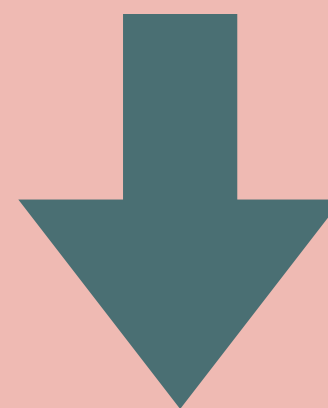
Dyslexie



Dysgrafie



Dyspraxie



Zkřížená
lateralita



Dyslexie



Porucha schopnosti naučit se číst **běžnými metodami** a **porozumět textu**, ačkoliv není snížen intelekt dítěte.



Děti obtížně a těžkopádně čtou psaný text, špatně mu rozumí, pletou si zrcadlově podobná písmena.
Dyslexie souvisí s **oslabením obou mozkových hemisfér a s jejich špatnou spoluprací.**

Dyslexie v hudbě

Jak se projevuje dyslexie ve výuce na hudební nástroj?



Zhoršeným čtením notového zápisu



Špatným rozlišováním jednotlivých psaných tónů



Špatnou orientací v notové osnově



Záměnou hodnot not



Přeskakování not v notovém
zápise



Zhoršená schopnost propojování
rytmické a melodické složky skladby



Problémy s plynulým hraním skladby
bez chyb.

Pro děti bývá extrémně obtížné číst například klavírní zápis ve dvou
řádcích současně, nebo orientace v basovém klíči.

KDYŽ ČEKÁTE.....



**AŽ DÍTĚ S DYSLEXIÍ PŘEČTE NOTY V CELÉ
PÍSNÍČCE.**

**Jak pracovat s dětmi, které
mají dyslexii**

Procvičování čtení not zábavnou formou. Nikdy nenutíme dítě číst notový zápis jako diktát.

Můžeme použít například:

- přečti mi noty ve třetím taktu.
- Najdi v písničce všechny noty d1
- Najdi a barevně zakroužkuj.
- Tohle je nota c, najdeš v písničce ještě nějakou?
- Podívej se na první řádek. Je tam půlová nota d2?

Čtení not trénujeme hodně pozvolna, necháme dítě aby si vždy nový tón maximálně osvojilo. Postupujeme pomalejším tempem ve výuce.

Pro dyslektika je nesmírně obtížné propojit čtení notového zápisu s rytmickou složkou a plynulým hraním. Mnohem snazší je pro něj hrát podle sluchu.

Co nejvíce **propojujeme hru a zpěv**, děti s dyslexií si tak mnohem lépe **propojí sluchovou složku s tou vizuální**. Každou písničku si nejprve **zazpíváme a potom jí hrajeme**.

Hodně **improvizujeme** a hrajeme **podle sluchu**.

Pomocť si můžeme i různými **technologiemi**. Nejjednodušší může být například **nahrávání písniček**, aby si dítě doma mohlo **melodii fixovat** a **lépe si jí potom spojilo s notovým zápisem**.



Dysgrafie



Porucha **grafického projevu**, zejména **psaní**.



Je narušena **automatizace pohybů**, motorická a senzomotorická **koordinace oko- ruka**



Děti mají problémy celkově s **grafickým vyjadřováním**. Často **nerady malují, nerady vybarvují**. Těžko budou **graficky znázorňovat noty**, nebude je to bavit a s velkou pravděpodobností jim to nepůjde. Problémy mohou mít zejména v **hudební nauce**.



Mohou mít také celkově problémy s **držením tužky**, tudíž můžeme očekávat, že budou mít i **motorické problémy s držením flétny, křečovitě prsty, špatné propojování pravé a levé ruky, častý neozev tónů**.



Dyspraxie



Porucha motoriky, jemné i hrubé.



Děti jsou neobratné, těžko zvládají různá tělesná cvičení, neumí kopnout do míče, skákat po jedné noze, nebo udržet rovnováhu.



I jednoduché pracovní úkony jsou spojené s vysokým svalovým napětím.



**Jak pracovat s
dětmi, které mají
dyspraxii.**



Pro děti jsou obtížné **motorické úkony spojené s držením flétny**. Budou mít problémy s **ideální polohou rukou**, těžko se jim budou ovládat prsty. Nedochází u nich k **dobrému propojování pohybů a koordinaci pravé a levé ruky**.



Po kud víme, že dítě tuto diagnózu má už v první třídě, **můžeme zařadit výuku na pětidírkovou flétnu**. Ta je na manipulaci s nástrojem zpočátku mnohem snazší, než **klasická sopránová**.



Co nejvíce zařazujeme různá **motorická cvičení na prsty** a **motorická říkadla**. Ta můžeme třeba i rytmitizovat na hlavici, nebo na balónek.



Uvolňujeme celé tělo i ruce, snažíme se , aby se děti nedostávaly do křeče při hraní.

- Trénujeme ruce do **tvaru tunelu**- uvolněné prsty
- Motorické cvičení na **nafukovacím balónku balónku**.



Postupujeme pozvolna, zařadit můžeme i různé pohybové rytmitizace na hrubou motoriku. Hru v pohybu.

Pravidlo oddělené činnosti

Pokud potřebujeme s žákem něco cíleně trénovat, začínáme vždy odděleně.

- Hrajeme hodně na hlavici. Můžeme na ní trénovat dýchání, nasazení, rytimizaci.
- Pokud se učíme nový tón, procvičujeme ho delší dobu samostatně. Můžeme na něm rytmitizovat krátké říkadlo, rytmicky improvizovat, propojit jen s jedním dalším tónem.
- Dýchání trénujeme zvlášť třeba pomocí bublifuku, nebo sklenice vody a brčka.
- Rytimizaci můžeme trénovat v pohybu pomocí rytmické zoo



Zkřížžená lateralita

**Smyslové orgány- oko, ucho a pohybové
orgány- ruce nohy, nefungují stejnostranně, ale
napříč.**



Pravá ruka- levé oko. Při funkční lateralitě
upřednostňujeme vše ve stejném směru. **Pravá ruka,
pravé oko.**

**Dráha od viděného ke zpracovanému je
složitější a po cestě může docházet k
chybám.**

**V hudbě to může opět znamenat problémy se
čtením notového zápisu, záměna not,
neschopnost hrát notový zápis plynule.**

S dětmi můžeme pravidelně trénovat cviky
na **propojování mozkových hemisfér.**



Vývojová dysfázie



Vývojová dysfázie je primárně porucha řeči.



Ovlivňuje schopnost dítěte produkovat řeč a rozumět jí.



Ovlivňuje různé aspekty mluvení jak zvukovou stránku řeči, tak gramatickou složku mluvení.



VD je spojena s mnoha dalšími problémy ve vývoji dětí, jako je například hrubá a jemná motorika.

Vývojová dysfázie má mnoho podob, různé stupně závažnosti a každé dítě s ní se vyvíjí jinak.

Děti s vývojovou dysfázií špatně mluví, mluví málo, nesrozumitelně. Těžko hledají výrazy pro pojmy, mají špatný slovosled, mluvení často působí nesouvisle, zkomoleně i u starších dětí. Zároveň je postižení i na straně porozumění.

VD úzce souvisí s oslabením mozkových hemisfér a hrubou motorikou. Děti například neumí chodit po schodech dolů a střídat u toho nohy.



**Jak pracovat s
dětmi s VD**

Vývojová dysfázie nijak nesouvisí s intelektem!

Ve výuce

- Postupujeme pozvolna
- Co nejvíc propojujeme vizuální složku s hraním. Pro děti s VD je někdy těžké porozumět, co jim vysvětlujeme. Jednodušší je pro ně vidět to třeba na obrázku.
- Vysvětlujeme vše co nejjednodušeji a pracujeme na činnostech odděleně.
- Zařazujeme cviky na propojení mozkových hemisfér
- Procvičujeme motoriku jak hrubou, tak jemnou.

Pro děti s VD bývá mluvený projev často problémem i v době, kdy už žádné nesrovnalosti nepozorujeme.

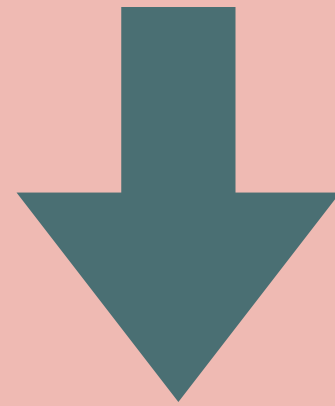
Často se to projevuje neochotou zpívat, nebo říkat básničky, či říkadla, protože tyto děti mají problém se zapamatováním a analyzováním mluveného slova.

Pokud chceme s dítětem zpívat, vybíráme jednoduché písničky na text a porozumění, popřípadě něco, co už dítě zná, nebo mu necháme dostatek času, aby si písničku zažilo.

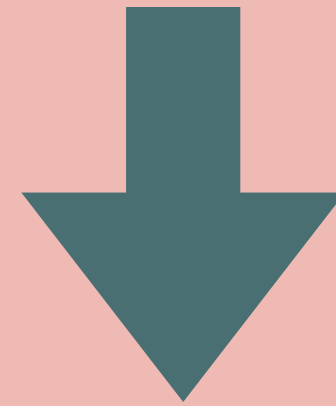
Můžeme vše dělat i rozděleně.

Vy **zpíváte** a dítě **jen rytmituje**. Při rytmizaci říkadel **vy mluvíte** a dítě dělá **jen pohyby**. Tím zároveň procvičujete i motoriku.

Specifické poruchy chování SPCH



ADHD-
Porucha
pozornosti s
hyperaktivitou



ADD-
Porucha
pozornosti
bez
hyperaktivity

ADHD, ADD

Poruchy pozornosti, hyperaktivita

Děti s diagnózou ADHD mají problém s udržením pozornosti. Jsou nekoncentrované, nedokáží se po delší dobu soustředit na jednu věc.

Projevují se jako neklidné, nepozorné a zlobivé. Nedokáží se delší dobu soustředit ani na hru, ani na učení. Často potřebují být středem pozornosti.

Jsou velice impulsivní, často dříve jednají, než myslí. Často skáčou lidem do řeči, hůře dodržují společenská pravidla



ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.



Porucha pozornosti

Dítě je nesoustředěné, nedokáže zacílit na jednu činnost. Je extrémě citlivé na rušivé elementy. Nedokáže je vyfiltrovat , vše považuje za stejně důležité. Schopnost koncentrace je krátkodobá a snižená.



Hyperaktivita

U dítěte převládá zvýšená aktivita, tlumící procesy jsou u něj nedostatečné. Neustále se vrtí, poskakuje, hraje si s rukama, brumlá si, může vydávat i různé zvuky, kterých si není vědomo. U dětí bývá rychlá unavitelnost, která se ale neprojevuje standartním způsobem.

ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.



Impulzivita

Snížené sebeovládání. Děti jsou zbrklé, bez zábran, neuvědomují si nebezpečí, nemají často pud sebezáchovy. Skákají do řeči, nejsou schopné vyslechnout si celý úkol až do konce, často plní jen jednu polovinu. Ve škole vykřikuje bez přihlášení.



Poruchy motoriky

Obtíže v oblasti jemné i hrubé motoriky, pohyby nejsou harmonizované.

ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.



Poruchy paměti

Dítě má spíše krátkodobou paměť, ihned zapomíná to, co jste mu řekli. Dítě si zapamatuje pouze část, nebo nic.



Poruchy řeči

Poruchy řeči, opožděný vývoj řeči, koktavost, překotná řeč.

ADHD a ADD zahrnují celou škálu dalších problémů, které z této diagnózy vyplívají.



Poruchy paměti

Dítě má spíše krátkodobou paměť, ihned zapomíná to, co jste mu řekli. Dítě si zapamatuje pouze část, nebo nic.



Poruchy řeči

Poruchy řeči, opožděný vývoj řeči, koktavost, překotná řeč.



Emoční labilita

Děti jsou emočně nestálé, často mají emoční výbuchy vzteku, nebo naopak záseky. Jsou extrémně citlivé na tlak na výkon, a celkovou výkonnost. Těžko snáší prohru například při různých soutěžích.



“

**Děti se specifickými
potřebami nepotřebují
extra jiné pomůcky ani
postupy. Potřebují
především laskavý
přístup**

Děti s ADHD v ZUŠ

Výuka v ZUŠ může být pro děti s ADHD paradoxně jednodušší, protože jde o výuku individuální. Dítě nemá okolo sebe tolik rušivých elementů, které by ho silně rozptylovali.

“

**U dítěte s ADHD se
nesoustředíme na
výkon, ale hlavně na
proces a na vztah.**

5P pro výuku dětí s ADHD



Porozumění

Pochopit a porozumět, co se děje těmto dětem v hlavě. Jak vnímají okolní svět, jakým způsobem mají učení nových věcí ztížené.



Pomalé tempo

Maximálně přizpůsobit tempo výuky jejich potřebám , netlačit na výkon, nechat cestu hodně na nich.



Pravidelnost

Zařadit do výuky rituály, mít hodinu jasně strukturovanou.



Předjímání

Naučit se být o krok před žákem. Předjímat situace, které mohou být problematické,



Přístup

Děti se SPU a SPCH potřebují od nás individuální přístup bez předsudků.

Ve výuce



Jdeme od nejjednoduššího ke složitějšímu. Snažíme se, aby dítě danou činnost mělo zjednodušenou. Hrajeme hodně na hlavici, aby si žák mohl fixovat například nasazení, nebo dýchání a neřešil k tomu ještě držení nástroje a hmaty.



Jdeme od nejjednoduššího ke složitějšímu. Snažíme se, aby dítě danou činnost mělo zjednodušenou. Hrajeme hodně na hlavici, aby si žák mohl fixovat například nasazení, nebo dýchání a neřešil k tomu ještě držení nástroje a hmaty.



V maximální možné míře propojujeme zpívání se samotným hraním a rytimizací. Improvizujte, hraje podle sluchu.
Rytmizujte jednoduchá slova.

Ve výuce



SPU ani SPCH se nijak nepojí s hudebním cítěním a hudebností dětí celkově. Děti mohou být opravdu hudebně nadané a hudbu hodně cítit.

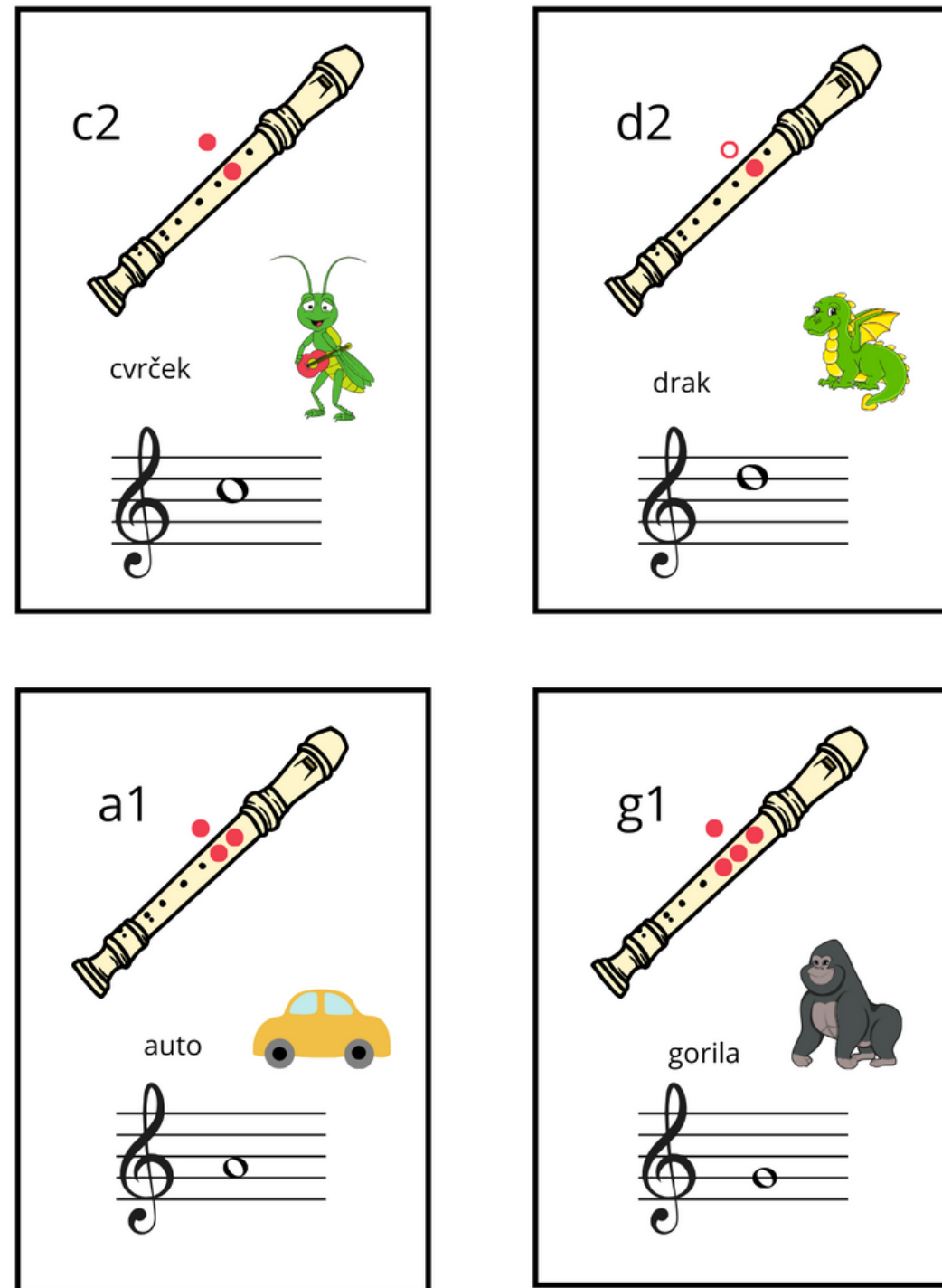


Vnímejte hru na nástroj jako terapeutický prostředek. Soustředte se na proces a ne na cíl. Netlačte na výkon a na veřejné vystupování.



Vytvořte žákovi individuální studijní plán, pokud máte pocit, že by mu pomohl. Pro individuální studijní plán je potřeba potvrzení z PPP, kde má dítě stanovenou diagnózu a navržená podpůrná opatření.

Fixační karty pro čtení notového zápisu



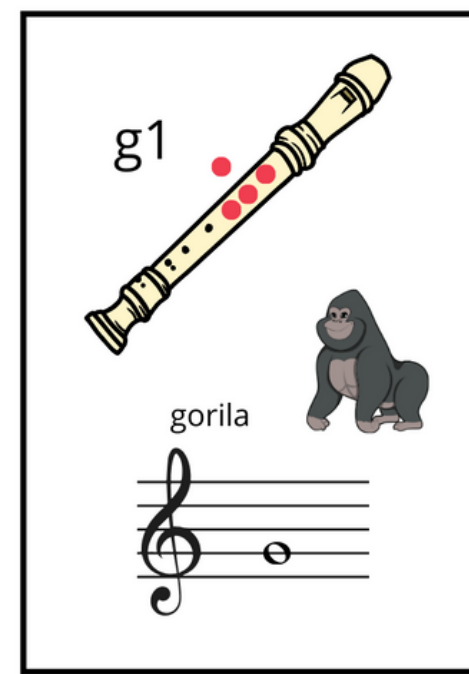
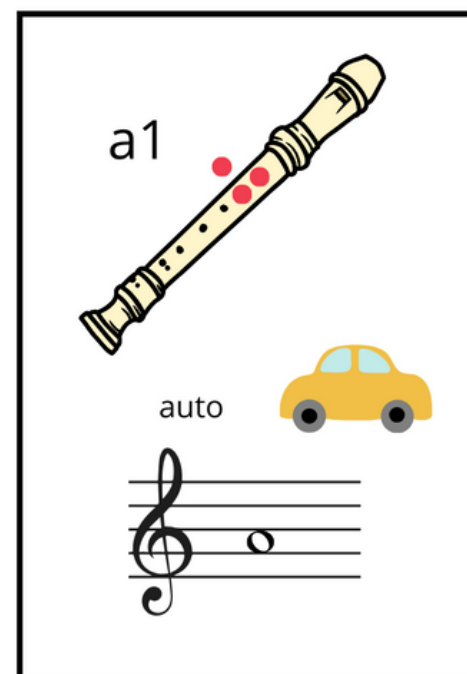
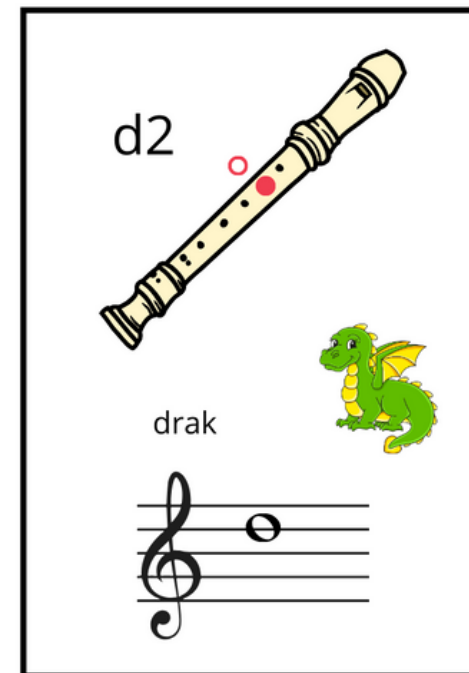
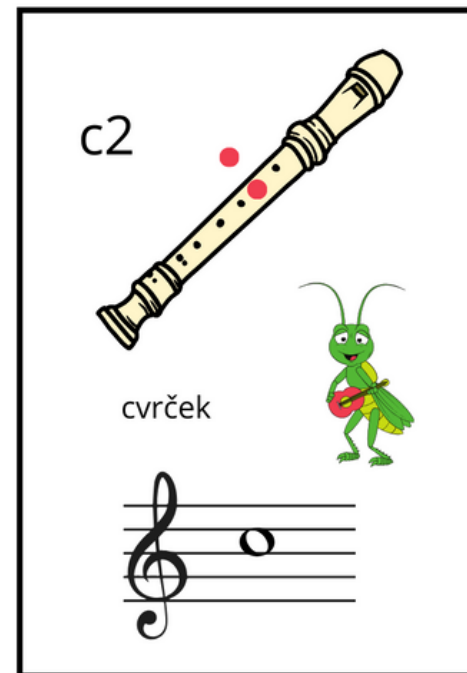
- Pomocí kartiček trénujeme čtení not od samého začátku.
- Karty pomáhají dětem fixovat název noty, umístění v notové osnově a hmat.
- Používáme vždy, když chceme s dětmi procvičovat čtení notového zápisu.

Fixační karty pro čtení notového zápisu

Používáme pro jednoduchou rytmizaci říkadel na 2 nebo třech tónech.

Karty mají děti i na doma a stejným způsobem s nimi pracují doma při domácí přípravě.

Zároveň tím pomáháme rodičům, kteří nejsou hudebníci a neumí číst notový zápis.



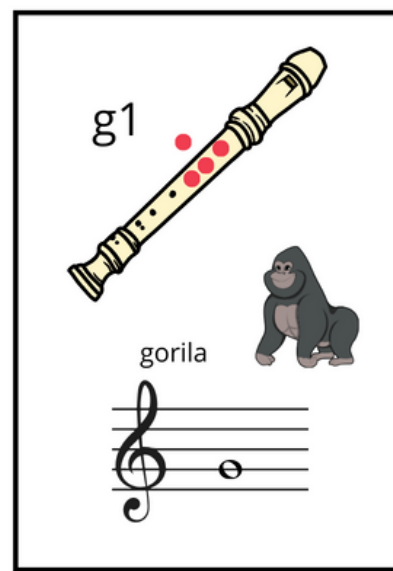
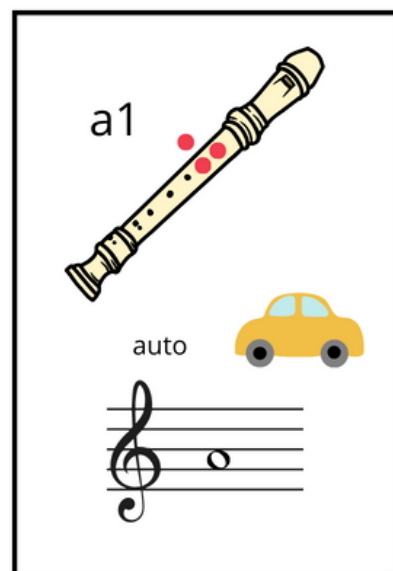
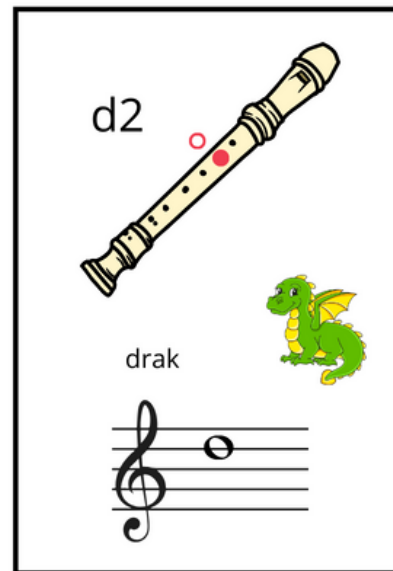
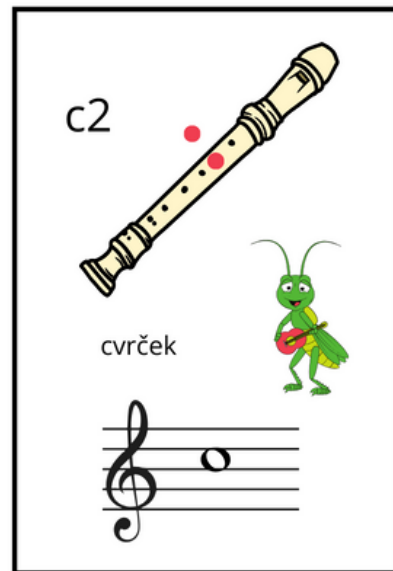
Fixační karty pro čtení notového zápisu

Příklady pro práci s kartičkami.

Vezmeme do ruky 1 kartu a hledáme všechny noty, které jsou v písničce stejné.

Použijeme 2-3 tóny na kartičkách, které libovolně skládáme za sebe, prohazujeme a improvizujeme.

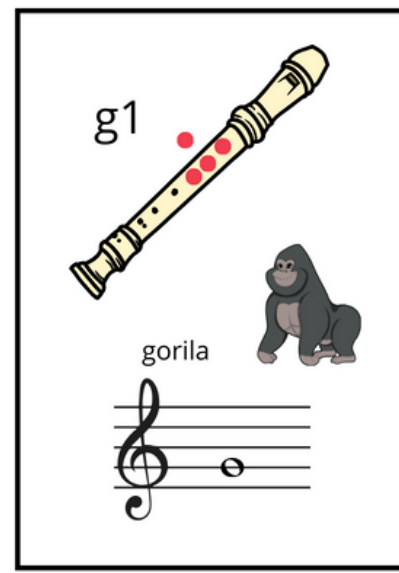
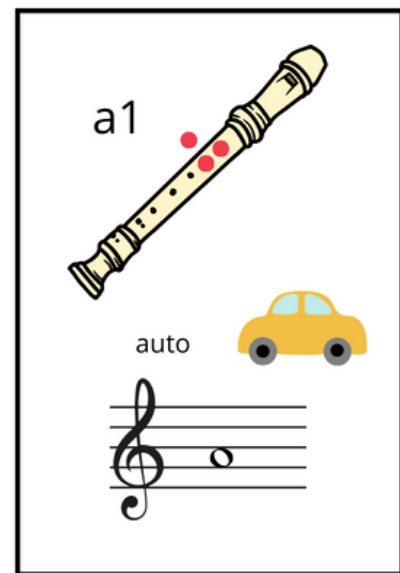
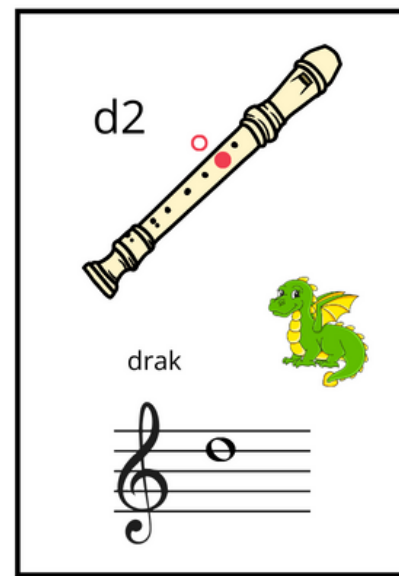
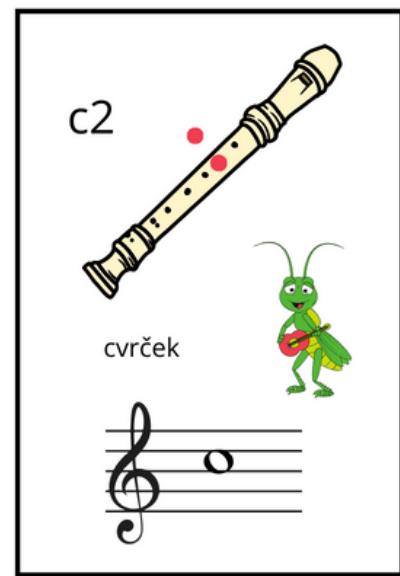
Činnost, kterou si dítě může řídit samo, může o něčem samo rozhodovat a mít to pod kontrolou.

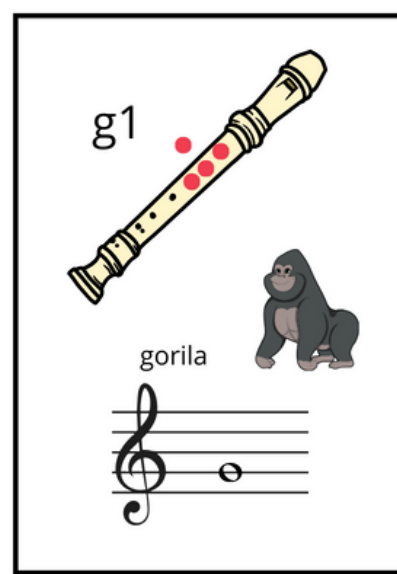
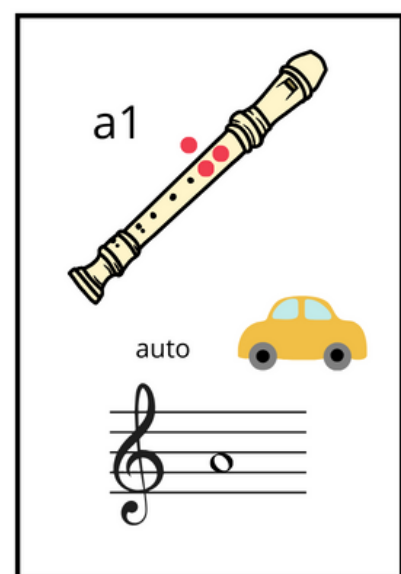
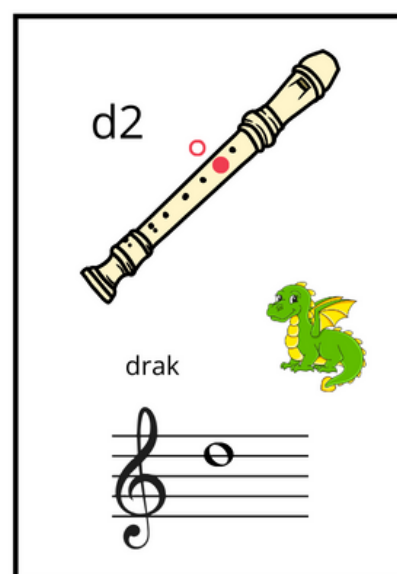
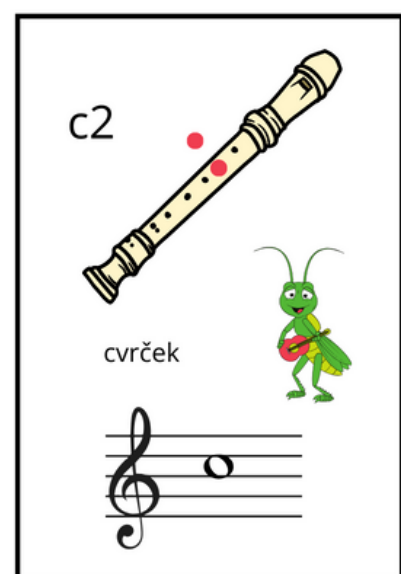


Jednoduché sluchové pexeso
Vybereme si 3 karty, vy hrajete tón a žák
hádá, který z nich to je.

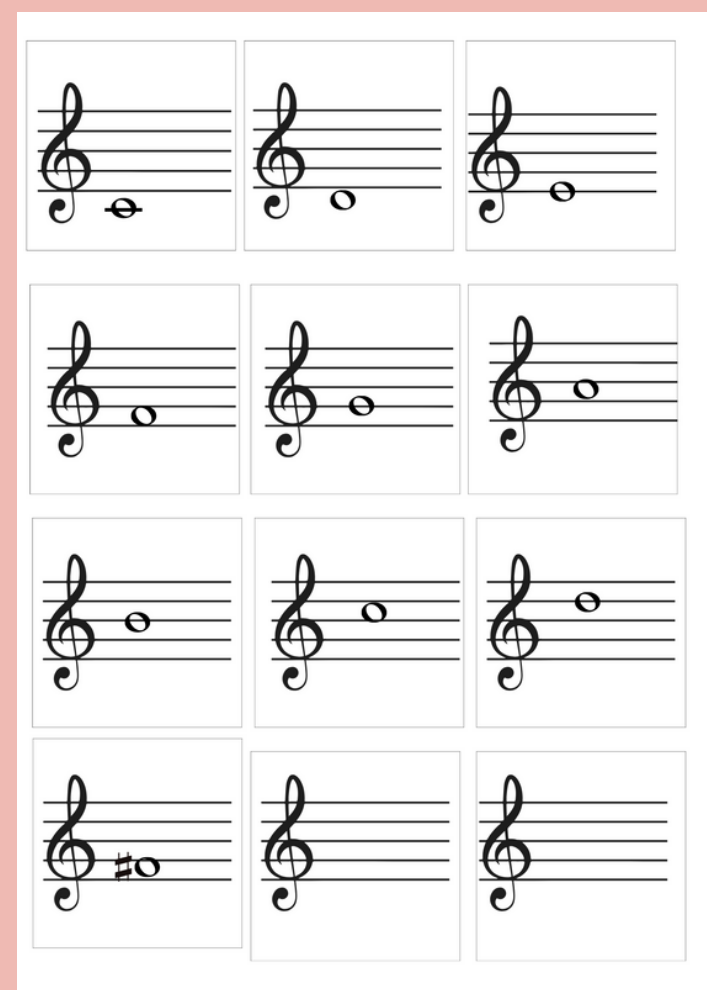
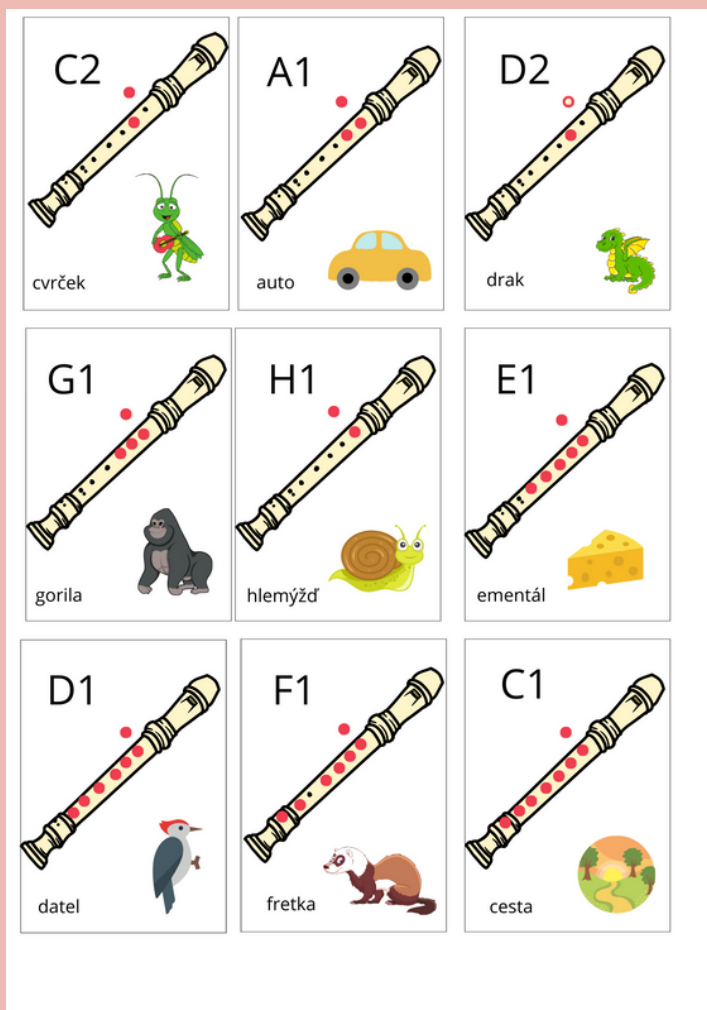
*Procvičování sluchové analýzy, propojování výšky
tónu s notou a hmatem, rozlišování jednotlivých
tónů.*

Používáme jako pomůcku, když si
nemůžeme na nějakou notu
vzpomenout.





Fixační kartičky doporučuju dát dětem domů a naučit s nimi pracovat i rodiče.



Fixační karty pro čtení notového zápisu

Příklady pro páci s rozdělenými kartičkami.

Rozdělené karty (noty a název zvlášť)
sestavujeme dohromady.

Najdi chybu- sestavíme chybně, žák
hledá, kde jsou noty špatně.

Udělej chybu, já budu hádat, kde jsi jí
udělal. - Práce s chybou.

Rytmické zoo

Pomůcka pro přirozenou
rytmizaci dětí.

Pomocí dlouhých a krátkých
slabik pomáhá hra dětem lépe
vnímat poměry mezi dlouhými a
krátkými notami.



žába



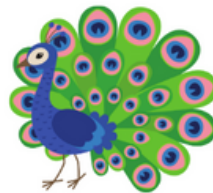
gorila



krokodýl



hlemýžď



páv



žirafa



žížala



kůň



mýval



kanárek

Kdo bydlí v zoologické zahradě? (začátečníci)

Kartičky se zvířaty otočíme lícem dolů. Pracujeme jen s obrázky zvířat.
Dítě si vytáhne zvíře, řekne název a rytmitizuje.

Rytmitizovat můžeme:

- Pomocí tleskání
- Hrou na orfův nástroj
- Rozdělenou rytmitizací- Krátké slabiky tleskáme, dlouhé boucháme o stůl.
- V pohybu- krátké slabiky- krátké kroky, dlouhé slabiky- Dlouhý krok, dřep, skok. Děti mohou vymýšlet i vlastní kombinaci pohybů.
-



Přidáme rytmizaci na hlavici

Zvířata rytmizujeme pouze na hlavici. Můžeme jednoduše jen s otevřeným tónovým otvorem, nebo kombinujeme i se zavřeným. Zároveň procvičujeme nasazení jazyka a artikulační slabiky Tý-Dý

Později můžeme rytmizaci použít i pro kombinaci 2, nebo 3 tónů, které chceme aktuálně procvičit, jako prstové cvičení.

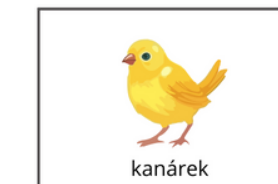
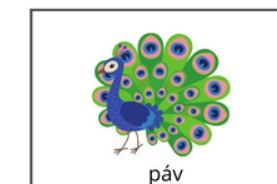
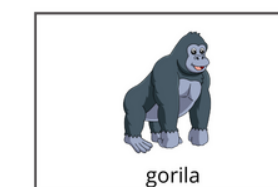


Přiřazování obrázků k rytmickým skupinám

Jednotlivé obrázky přiřazujeme k rytmické skupině. Opět kombinujeme s rytmiizací na tělo, orfovy nástroje, nebo hrou na hlavici a celou flétnu.

Hádáme

Vybereme tři zvířata a napřeskáčku rytmiizujeme. Žák hádá, které zvíře se rytmiizuje. Rytmiizuje i žák a vy hádáte.



Pomáháme si při hraní

Kartičky se zvířaty
můžeme používat i při
hraní jednotlivých
písniček. Vybereme
zvířata, která se v
písničce rytmicky
objevují a přiřazujeme
k jednotlivým taktům

Pomáháme si při hraní

Kartičky pomáhají i
starším dětem, když
mají problém s
určitým rytmem v
skladbě. Já je
používám i s malými
klarinetisty :)

Hravá prstová cvičení

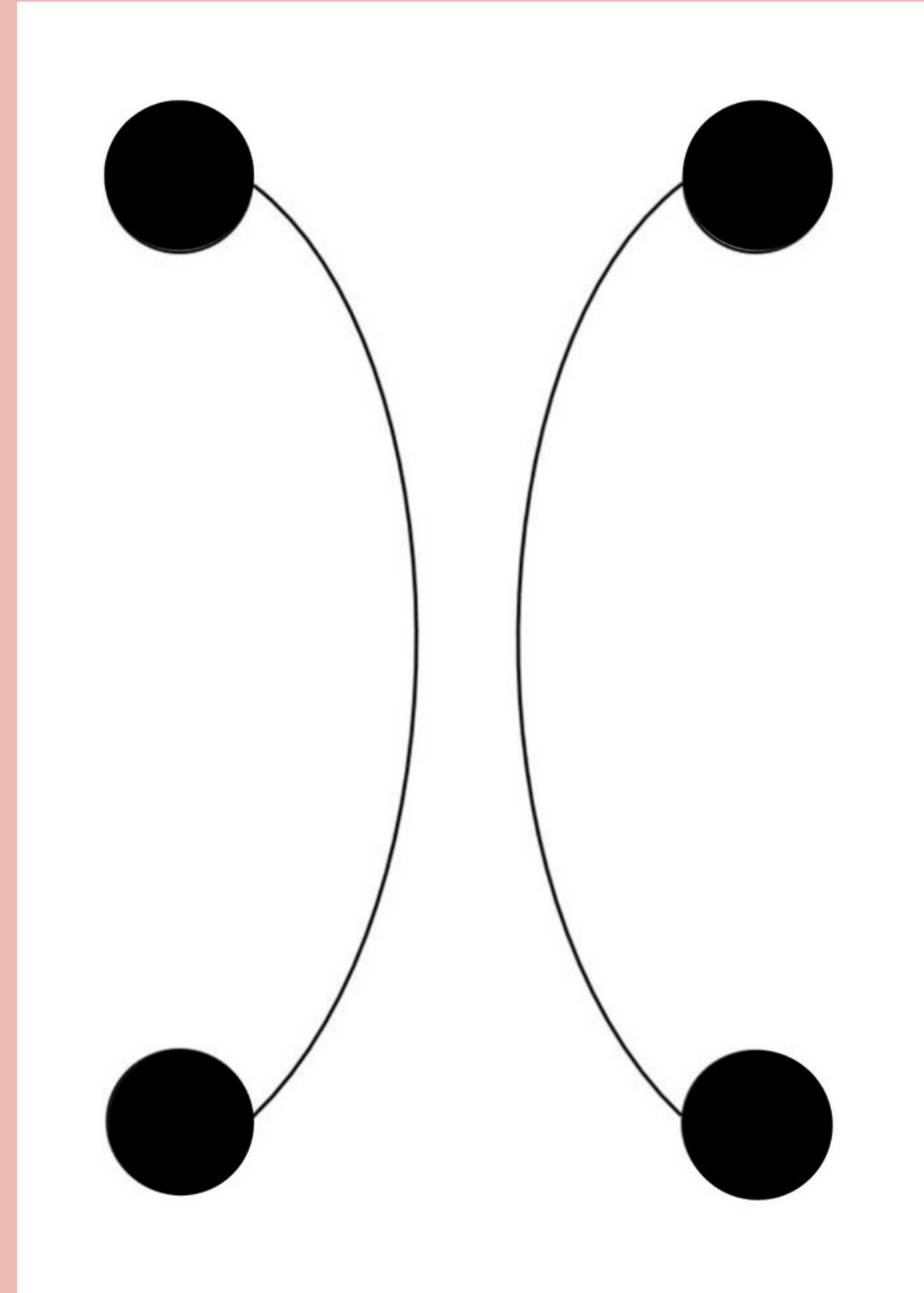
Kartičky můžeme
používat k hravému
procvičování
jednotlivých tónů a
prstovým cvičením

Procvičování i na doma

Kartičky můžeme dát
dětem i na doma, aby
si mohly hravě
procvičovat.

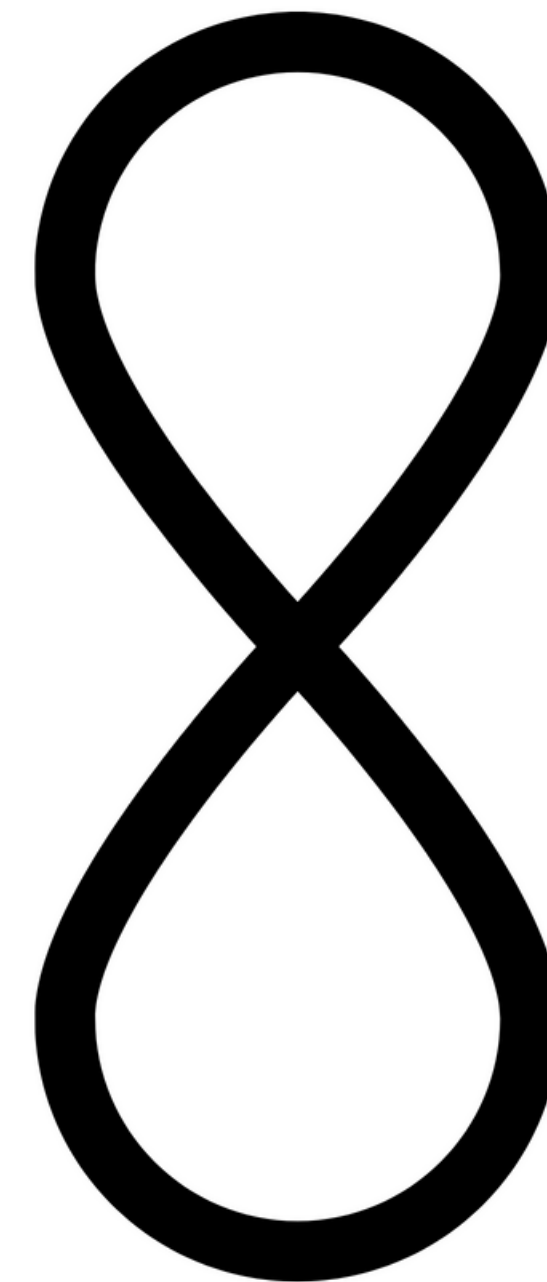
Propojování mozkových hemisfér

Všechny poruchy učení i chování se pojí s oslabením mozkových hemisfér, které nefungují v souladu. Samotné hraní na flétnu, působí na děti jako terapie a pomáhá posilovat propojení mozkových hemisfér ale je dobré ho občas ještě podpořit něčím jiným.



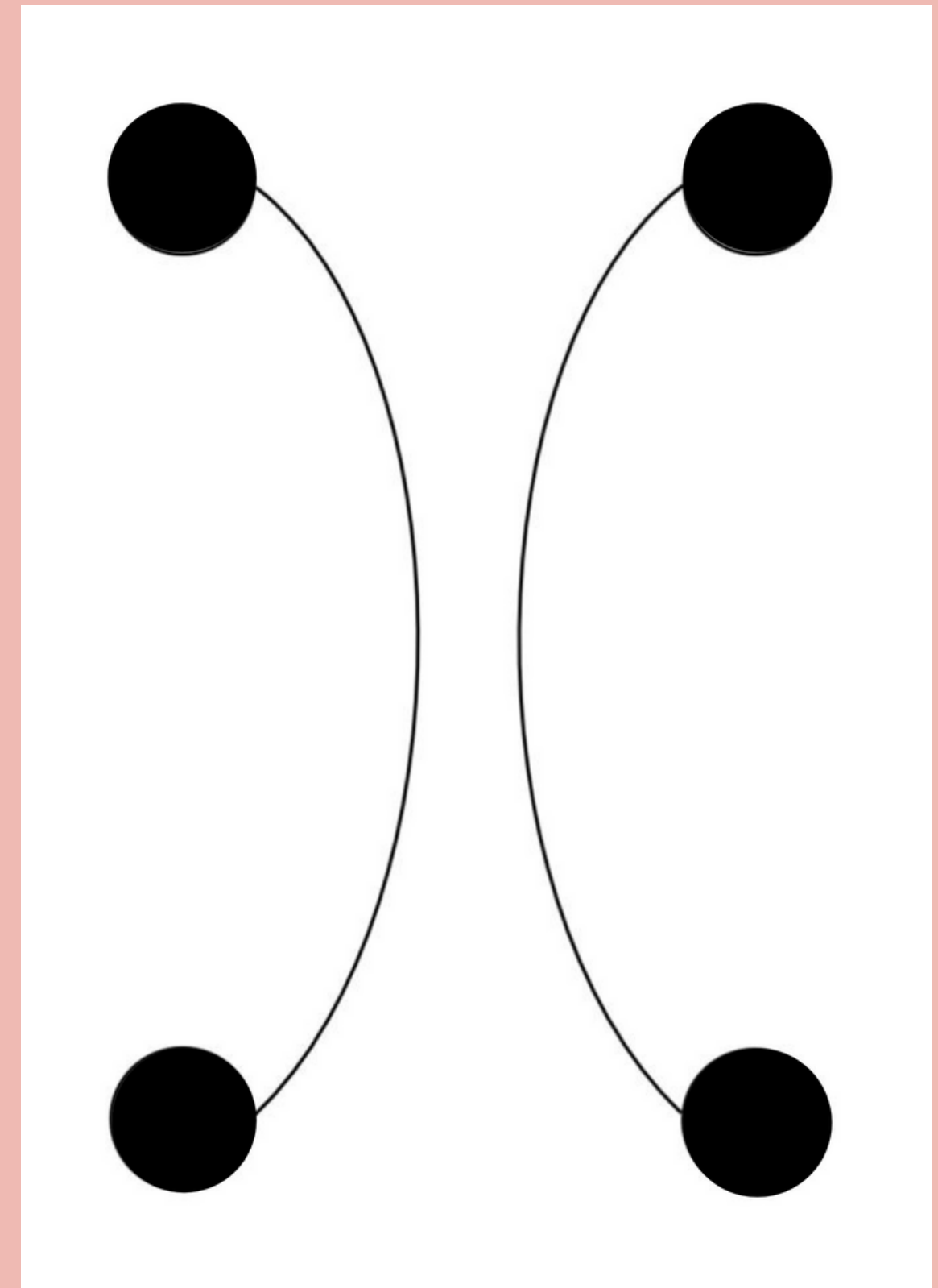
Propojení mozkových hemisfér- ležatá osmička

Obtahujeme prstem, nebo
pastelkou několikrát celou
ležatou osmičku. Nejprve
pravou a potom levou rukou.



Propojení hemisfér- obrazce

Obrahujeme oběma rukama
naráz tam a zpět. Můžeme
použít pastelky, nebo víčka od
lahve, popřípadě rytmičné
špuntíky.

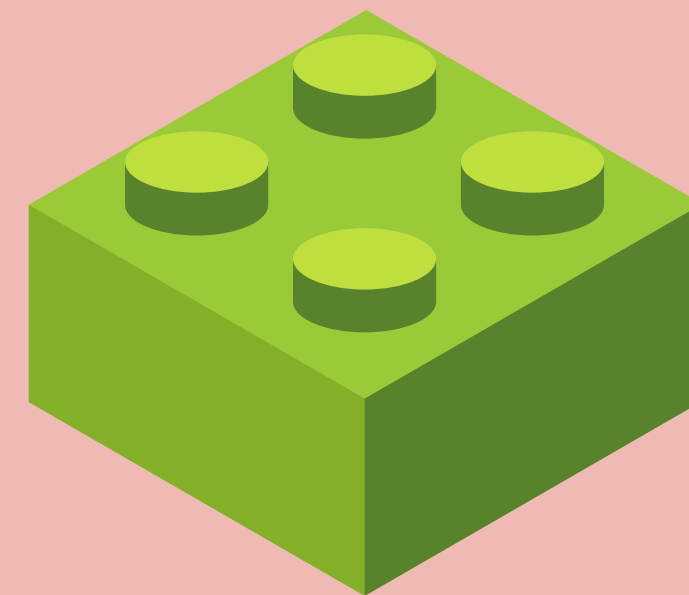


Procvičování jemné motoriky a prstů.

Pinkání nafukovacího balonku jednotlivými prsty.



Cvrnkáme kostičky z lega na zemi, nebo ze stolu dolů jednotlivými prsty



Balonek chytíme oběma rukama na bocích, jednotlivými prsty poklepáváme na tělo balonku. Vše je uvolněné, a lehké, aby balonek nepraskl.



**Motivace dětí se SPU a
SPCH**

Proč je často náročné motivovat děti se specifickými potřebami v učení?

Selhávání

Děti s SPU se často bojí pouštět se do nových věcí. Často se totiž v životě setkávají s nějakou formou neúspěchu a selhání. Nevěří si a proto danou věc ani nezkusí.

Nepochopení ze strany pedagoga

Klíčem k úspěchu výuky dětí je pochopení, co daná porucha pro dítě znamená a hledat možnosti, jak mu ve výuce pomoci.

Nepřijetí

Děti si nevybraly, s čím se budou v životě potýkat. Na nás je, abychom jejich odlišnost přijali a brali je takové, jaké jsou.



Srovnávání a nálepkování

Děti s SPU jsou si často vědomé svojí nedostatečnosti a velmi dobře vnímají, že jsou ostatní okolo nich schopnější. Pokud je třída hodně zaměřená na výkon, takové dítě v ní nebude prospívat.

Jak na motivaci dětí s SPU



Pozitivní přístup bez předsudků



Vytvořit si vztah



Individuální přístup - Individuální výuka nám umožňuje přistupovat a pracovat s každým dítětem takovým tempem a způsobem, jaký je pro něj nejvhodnější.



Pocit, že je součástí procesu, že někam patří.



Respektovat jeho přání a potřeby.



Oceňovat i dílčí úspěchy, malé kroky. Dát dítěti pocit úspěchu i za opravdu malé pokroky.



I cesta je cíl :)



Přizpůsobit domácí přípravu aby pro dítě a rodiče byla splnitelná.

”

**I když to tak možná někdy nevypadá,
každý rodič dělá pro své dítě
maximum a udělá vše pro to, aby mu
pomohl k úspěchu.**

“



Spolupráce s rodiči

U dětí se specifickými potřebami v učení je spolupráce s rodiči naprosto stěžejní záležitost, bez které se neobejdete, pokud má být dítě v ZUŠ spokojené a úspěšné.



Promluvte si s rodiči o diagnóze jejich dítěte a co obnáší. Oni ho znají nejlépe a mohou vám dát cenné rady, které vám pomohou na společné cestě.



Promluvte si s rodiči o diagnóze jejich dítěte a co obnáší. Oni ho znají nejlépe a mohou vám dát cenné rady, které vám pomohou na společné cestě.



Pozvěte si rodiče do výuky, vysvětlete jim, co je potřeba doma s dítětem dělat.



Domluvte se s rodiči, ať navštěvují výuku, třeba jen na poslední část, aby viděli, jak v hodinách pracujete.



Individuální studijní plán

Individuální studijní plán vám může uvolnit ruce v případě, že dítě potřebuje opravdu hodně individuální přístup a víte, že nedokážete ŠVP splnit.

K vypracování individuálního studijního plánu potřebujete potvrzení z vyšetření v PPP, na základě kterého individuální plán po konzultaci s vedením školy vypracujete.

Díky individuálnímu plánu můžete dítě vést opravdu podle jeho tempa, rozvíjet to, v čem vyniká nebo se naopak více soustředit na to, co je potřeba aktuálně řešit.





Netlač řeku, teče sama.....

Jak pracovat se sebou a
nezbláznit se z toho?



**I sebenáročnější dítě za 45
minut půjde domů a vy si dáte
kafe....**

**.....a až to kafe budete pít, myslete na jeho mámu,
která ho má doma 24/7**

Práce s dětmi s poruchami učení a chování, je z velké části práce sám se sebou.

Soustředte se hodně na proces a méně na výsledky.

Pokud jednu hodinu nebudete hrát , vůbec nic se nestane.

Mějte nachystané alternativy pro případ, že se dítě zasekne a nebude chtít pracovat.

Před náročným žákem se najezte, napijte a pokud to jde, nedávejte si ho na konci vyučovacího dne.

Pokud vám není dobře, komunikujte to.

Myslete na to, že je to jenom “dítě” a za každým jeho chováním je něco dalšího, co vy ale třeba nevidíte.

Nechtějte vše dokonale a
na 150%. Nemusí být vše
výborné, dobré úplně
stačí.

Pokud vybuchnete,
jděte do sebe, omluvte se
a potom to pusťte. Jste
taky jenom lidi.

